

Genel puanlama ilkeleri

- Örnek cevaplar yol göstericidir; anlam bakımından doğru ve eş değer her cevap tam puan alır. Ezber cümle aranmaz.
- Her ölçüt ayrı değerlendirilir; ölçütü kısmen karşılayan cevaplara, ilgili notta belirtilen kısmi puan verilir.
- Yanlış bilgi içeren kısım, ilgili ölçütten puan almaz; cevabın doğru olan diğer kısımları ayrıca puanlanır.
- Yazım ve noktalama hataları anlamı bozmuyorsa puan kırılmaz.
- Her sorudaki ölçüt puanlarının toplamı, o sorunun puanına eşittir.

Soru	Başlık	Öğrenme çıktısı	Puan
1	Balkanlardan gelen haber	İTA.8.1.1	10
2	Okuldan okula	İTA.8.1.2	15
3	Selanik'e dönüş	İTA.8.1.3	15
4	Conkbayırı	İTA.8.1.4	15
5	Vatan ve Hürriyet	İTA.8.1.4	15
6	Taraf değiştiren İtalya	İTA.8.2.1	15
7	Kıvılcım olmasaydı	İTA.8.2.1	15
TOPLAM			100

İTA.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

İTA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

İTA.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

İTA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.

1

Balkanlardan gelen haber

10 PUAN

a) *Balkan Savaşları'nın Osmanlılık düşüncesine etkisini açıklayınız. (5 puan)*

Örnek cevap: Balkan milletlerinin bağımsızlık ilan etmesi farklı milletleri bir arada tutmanın mümkün olmadığını gösterdi; Osmanlılık iflas etti.

Puanlama ölçütü	Puan
Osmanlılığın iflası ve nedeni	5
Madde toplamı	5

b) *Bu gelişmeden sonra Osmanlı yönetiminde hangi düşünce akımı etkili oldu? Nedenini yazınız. (5 puan)*

Örnek cevap: Türkçülük; Osmanlılığın zayıflamasıyla devletin Türk unsuruna dayanması gerektiği düşüncesi güç kazandı.

Puanlama ölçütü	Puan
Türkçülük	2
Osmanlılığın zayıflamasıyla ilişkilendirme	3
Madde toplamı	5

İTA.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

2

Okuldan okula

15 PUAN

a) *Bilgileri oluş sırasına göre harflerle sıralayınız. (5 puan)*

Örnek cevap: D – B – C – E – A.

Puanlama ölçütü	Puan
Doğru sıralama (doğru konumdaki her harf 1 puan)	5
Madde toplamı	5

b) *Askerî öğreniminin Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliklerinin gelişmesine katkı sağladığını iki örnekle açıklayınız. (6 puan)*

Örnek cevap: Disiplin ve planlı çalışma; liderlik ve sorumluluk alma; sabır.

Puanlama ölçütü	Puan
1. özellik ve katkı	3
2. özellik ve katkı	3
Madde toplamı	6

c) *Fransızca öğrenmesinin ona sağladığı bir imkânı yazınız. (4 puan)*

Örnek cevap: Fransız düşünürlerin eserlerini okuyabilmesi; Avrupa'daki gelişmeleri izleyebilmesi.

Puanlama ölçütü	Puan
Uygun imkân	4
Madde toplamı	4

İTA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

3

Selanik'e dönüş

15 PUAN

- a) Farklı milletlerin yaşadığı ve çeşitli dillerde gazetelerin çıktığı Selanik'in, Mustafa Kemal'in fikir hayatına etkisini yazınız. (5 puan)

Örnek cevap: Farklı kültür ve fikirleri tanıdı, Batı'daki düşünce akımlarını erken yaşta öğrendi; fikrî ufku genişledi.

Puanlama ölçütü	Puan
Farklı fikir/kültürleri tanıma ya da ufkun genişlemesi	5
Madde toplamı	5

- b) İttihat ve Terakki'den ayrılmasının nedenini açıklayınız. (5 puan)

Örnek cevap: Ordunun siyasetten ayrı tutulması gerektiğini düşünüyordu; cemiyetle fikir ayrılığına düştü.

Puanlama ölçütü	Puan
Ordunun siyasetten ayrılması düşüncesi / fikir ayrılığı	5
Madde toplamı	5

- c) Selanik ile Manastır'ın Mustafa Kemal üzerindeki etkilerini karşılaştırınız. (5 puan)

Örnek cevap: Selanik ona çok kültürlü bir ortam ve Batı'yı tanıma fırsatı verdi; Manastır'da ise Namık Kemal, Ziya Gökalp gibi isimlerin etkisiyle vatan sevgisi, milliyetçilik ve tarih bilinci gelişti.

Puanlama ölçütü	Puan
Selanik'in etkisi	2
Manastır'ın etkisi	3
Madde toplamı	5

İTA.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

4

Conkbayırı

15 PUAN

- a) Bu söz Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliklerini yansıtır? İki özellik yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Vatanseverlik, kararlılık, önderlik (askerlerini aynı amaç etrafında birleştirmesi) (herhangi ikisi).

Puanlama ölçütü	Puan
1. özellik	3
2. özellik	3
Madde toplamı	6

- b) Çanakkale'deki başarılarının Mustafa Kemal'in tanınmasına etkisini açıklayınız. (5 puan)

Örnek cevap: Askerî dehası tüm yurttta ve dünyada tanındı.

Puanlama ölçütü	Puan
Yurttta ve dünyada tanınma / askerî deha	5
Madde toplamı	5

- c) Bu başarının ileride Millî Mücadele'ye nasıl katkı sağladığını yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Halkın ve ordunun ona güven duymasını sağladı; Millî Mücadele'nin lideri olmasına ortam hazırladı.

Puanlama ölçütü	Puan
Güven / liderliğe zemin hazırlama	4
Madde toplamı	4

İTA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

5

Vatan ve Hürriyet

15 PUAN

a) Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurması ve şubeler açması hangi kişilik özelliklerini gösterir? (5 puan)

Örnek cevap: Liderlik ve yöneticilik (teşkilatçılık da kabul edilir).

Puanlama ölçütü	Puan
Liderlik / yöneticilik / teşkilatçılık	5
Madde toplamı	5

b) Cemiyetin adından yola çıkarak kuruluş amacı hakkında bir çıkarımda bulununuz. (5 puan)

Örnek cevap: Vatanı korumak ve hürriyeti (özgürlüğü) sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Puanlama ölçütü	Puan
Vatan ve hürriyetle ilgili amaç çıkarımı	5
Madde toplamı	5

c) Aşağıdaki olayları oluş sırasına göre numaralandırınız: Trablusgarp Savaşı · Şam'a atanma · Çanakkale Savaşı · 31 Mart Olayı · Kafkasya Cephesi (5 puan)

Örnek cevap: Şam'a atanma (1905) – 31 Mart Olayı (1909) – Trablusgarp (1911) – Çanakkale (1915) – Kafkasya (1916).

Puanlama ölçütü	Puan
Doğru sıralama (doğru konumdaki her olay 1 puan)	5
Madde toplamı	5

İTA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

6

Taraf değiştiren İtalya

15 PUAN

a) İtalya'nın taraf değiştirmesinin nedenini savaşın özel nedenleriyle ilişkilendiriniz. (5 puan)

Örnek cevap: İtalya yeni sömürgeler elde etmek istiyordu; İngiltere'nin vaatleri bu amacına uygun olduğu için taraf değiştirdi.

Puanlama ölçütü	Puan
Sömürge arayışı / vaatlerle ilişkilendirme	5
Madde toplamı	5

b) Savaş öncesinde kurulan blokları ve üyelerini yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Üçlü İttifak (1882): Almanya, Avusturya-Macaristan, İtalya. Üçlü İtilaf (1907): İngiltere, Fransa, Rusya.

Puanlama ölçütü	Puan
Üçlü İttifak ve üyeleri	3
Üçlü İtilaf ve üyeleri	3
Madde toplamı	6

c) İtalya örneğinden devletlerin savaşta tutumlarıyla ilgili hangi sonuca ulaşırsınız? (4 puan)

Örnek cevap: Devletler ittifaklara değil, kendi çıkarlarına göre hareket etmiştir.

Puanlama ölçütü	Puan
Çıkara göre hareket etme sonucu	4
Madde toplamı	4

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- b maddesinde bir bloğun üyelerinden biri eksikse o bloktan 2 puan verilir.

İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.

7

Kıvılcım olmasaydı

15 PUAN

a) Savaşın iki genel nedenini yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Milliyetçiliğin yayılması; bağımsızlık isyanlarının artması; hammadde ve sömürge arayışı; silahlanma yarışı (herhangi ikisi).

Puanlama ölçütü	Puan
1. genel neden	3
2. genel neden	3
Madde toplamı	6

b) Zehra ve Umut'tan hangisinin görüşüne katılıyorsunuz? Savaşın nedenlerinden yararlanarak gerekçelendiriniz. (9 puan)

Örnek cevap: Umut'un görüşü daha güçlüdür: Milliyetçilik, sömürge rekabeti ve silahlanma gibi nedenler zaten vardı, devletler bloklar hâlinde savaşa hazırды. Suikast yalnızca görünürdeki nedendi.

Puanlama ölçütü	Puan
Bir görüşü seçme	1
Genel/özel nedenleri kanıt olarak kullanma	5
Görünürdeki neden kavramıyla ilişkilendirme	3
Madde toplamı	9

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- b maddesinde Zehra'nın görüşü seçilse de nedenler doğru kullanılarak tutarlı bir gerekçe kurulursa kanıt ölçütü puanlanır.

İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.